

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «**Економіка та організація туристичної
діяльності**» спеціальності **242 Туризм**

Схвалено науково-методичною радою

ЗВО «Університет Короля Данила»

Протокол № 3 від «_13_» березня 2023 р.

Голова науково-методичної ради

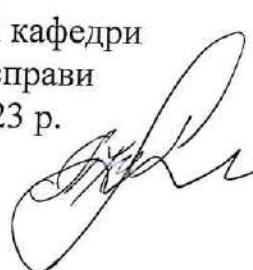
 Петро ОСТАФІЙЧУК

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри

туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол № 8 від «16» лютого 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

 Христина ТЕРЛЕЦЬКА

Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ	4
СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТІВ	4
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ	7
ЗМІСТ ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	8
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

ВСТУП

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм за освітньо-професійною програмою «Економіка та організація туристичної діяльності», здійснюється у **формі атестаційного екзамену**, який спрямований на перевірку досягнень результатів навчання, визначених відповідною освітньо-професійною програмою (затверджено 30.06.2019 року) та стандартом вищої освіти (затверженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. №1068 і введеного в дію з 2018-2019 навчального року).

Мета підсумкової атестації – з'ясувати рівень професійної підготовки та перевірити досягнення результатів навчання здобувачів вищої освіти, що відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм та освітньої програми «Економіка та організація туристичної діяльності»

У програмі підсумкової атестації відображені основні вимоги змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульовані у термінах програмних результатів навчання (ПРН), зокрема:

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. (Активний туризм

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору

ПР05. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів

ПР06. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт

ПР07. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися

ПР08. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки

ПР09. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР10. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПР11. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг

ПР12. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття

ПР13. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості

ПР14. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері

ПР15. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних

професійних ситуаціях

ПР16. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР17. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР18. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності

ПР19. Розуміти етнографічне різноманіття та геодемографічні особливості при створенні національно-культурного туристичного продукту

ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

Підсумкова атестація здійснюється відкрито і публічно. Порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії і проведення атестації здобувачів вищої освіти регламентує «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у ЗВО «Університет Короля Данила».

Оцінки кваліфікаційного екзамену виставляє кожен член комісії. За теоретичну і практичну частину екзамену виставляється одна оцінка. Повторне складання (перескладання) іспиту з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Рішення Екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні іспитів, а також про присвоєння студентам кваліфікації та видання випускникам дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів **голос Голови ЕК є вирішальним.**

Якщо відповідь студента на кваліфікаційному екзамені не відповідає вимогам рівня атестації, Екзаменаційна комісія приймає рішення про те, що студент не пройшов атестацію і у протоколі засідання Екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (**0-34 балів**).

У випадку, якщо студент не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії для складання іспитів, то в протоколі зазначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

Студент, який отримав незадовільну оцінку при складанні атестаційного екзамену, відраховується з навчального закладу. Йому видається довідка встановленого зразка.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТІВ

В освітньо-професійній програмі «Економіка та організація туристичної діяльності» 2019 року визначено 38 освітніх компонент, які забезпечують результати навчання. З цього переліку 12 освітніх компонент не включені в програму атестаційного екзамену (***Примітка**).

Таким чином програма атестаційного екзамену укладена на основі 26 базових (обов'язкових) навчальних дисциплін ОПП, які забезпечують вимоги стандарту щодо досягнень результатів навчання, загальним обсягом **120 кредитів** **ЄКТС** і які для формування екзаменаційних білетів з трьох питань були умовно поділені на три модулі:

I модуль «Геопросторова організація туристичної індустрії» (Освітні компоненти: «Історія туризму», «Туристичне краєзнавство», «Географія туризму», «Рекреаційно-туристичний потенціал країн та регіонів світу»,

«Активний туризм», «Цінності громадянського суспільства», «Основи наукового пізнання», «Інформаційно-комунікаційне забезпечення туристичної діяльності».) – 39 кредитів

II модуль «Управління підприємством туристичної індустрії» (Освітні компоненти: «Маркетинг в туризмі», «Підприємницька діяльність», «Економіка туристичної діяльності та готельно-ресторанного бізнесу», «Менеджмент у туризмі», «Бухгалтерський облік в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі», «Правове регулювання в туризмі», «Теорія критичного мислення», «Особистісна ефективність», «Безпека життєдіяльності», «Безпека в туризмі.) – 39 кредитів

III модуль «Організація діяльності туристичного підприємства» (Освітні компоненти: «Організація ресторанного господарства», «Організація готельного господарства», «Організація сільського зеленого туризму», «Організація екскурсійної діяльності», «Організація еногастрономічного туризму», «Організація анімаційних послуг», «Технологія туристичної діяльності») – 42 кредитів.

***Примітка.** В програму атестаційного екзамену не ввійшли 12 освітніх компонентів освітньо-професійної програми, загальним обсягом 60 кредитів, а саме:

1. «Українська мова (за проф. спрямуванням)» - 6 кредитів, – оскільки результати навчання підтверджуються фактом спілкування з Екзаменаційною комісією.

2. «Іноземна мова (за проф. спрямуванням) 1 » та «Іноземна мова (за проф. спрямуванням) 2 » - 24 кредити, оскільки Екзаменаційна комісія має можливість перевірити здатність випускника сформулювати відповідь іноземною мовою в процесі здачі екзамену.

3. «Екологічна безпека» - 3 кредити, - оскільки вони забезпечують тільки загальні компетентності освітньо-професійної програми.

4. Освітні компоненти практичної підготовки (4 ОК – 21 кредит).

5. Курсова робота («Географія туризму») - 3 кредити.

6. Курсова робота «Технологія туристичної діяльності» - 3 кредити.

Екзаменаційні питання укладені відповідно до переліку навчальних дисциплін, визначених у модулях 1, 2, 3. Розподіл питань між навчальними дисциплінами здійснений пропорційно до кількості кредитів, передбачених планом на вивчення навчальної дисципліни та, відповідно, до кредитного обсягу кожного модуля, а саме:

Назва дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС навчальної дисципліни за навчальним планом	Кількість екзаменаційних питань з навчальних дисциплін
I модуль «Геопросторова організація туристичної індустрії»:	39	30
«Історія туризму»	3	2
«Туристичне краєзнавство»	6	5
«Географія туризму»	6	5

«Рекреаційно-туристичний потенціал країн та регіонів світу»	6	5
«Активний туризм»	3	3
«Цінності громадянського суспільства»	6	5
«Основи наукового пізнання»	6	5
«Інформаційно-комунікаційне забезпечення туристичної діяльності»	3	2
II модуль «Управління підприємством туристичної індустрії»:	39	30
«Маркетинг в туризмі»	3	2
«Підприємницька діяльність»	3	2
«Економіка туристичної діяльності та готельно-ресторанного бізнесу»	6	5
«Менеджмент у туризмі»	3	2
«Бухгалтерський облік в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі»	3	5
«Правове регулювання в туризмі»	3	2
«Етика ділового спілкування»	3	2
«Теорія критичного мислення»	3	2
«Особистісна ефективність»	6	4
«Безпека життедіяльності»	3	2
«Безпека в туризмі»	3	2
III модуль «Організація діяльності туристичного підприємства» :	42	30
«Організація ресторанного господарства»	6	4
«Організація готельного господарства»	6	5
«Організація сільського зеленого туризму»	6	4
«Організація екскурсійної діяльності»	6	5
«Організація еногастрономічного туризму»	3	2
«Організація анімаційних послуг»	3	2
«Технологія туристичної діяльності»	12	8

Відповідно до трьох модулів, виділених у змісті програми підсумкової атестації і сформованих відповідно до їх змісту екзаменаційних питань, укладені **30 екзаменаційних білетів** у складі трьох питань із дисциплін, наведених вище, зокрема:

– 1-е питання – теоретичне питання з модулю **«Геопросторова організація туристичної індустрії»**, що відображає регіональний та світовий аналіз туристично-рекреаційного потенціалу території, характеризує її природні, культурно-історичні та інфраструктурні ресурси.

– 2-е питання – теоретичне питання з модулю **«Управління підприємством туристичної індустрії»**, що характеризує базову діяльність необхідну для управління господарством туристичної індустрії.

– 3-є питання з модулю «**Організація діяльності туристичного підприємства**», що має прив'язку до практичного питання та створення туристичних продуктів в сфері туристичного господарства.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

При атестації, оцінюючи навчальні досягнення студентів, необхідно враховувати:

- правильність викладення матеріалу, повноту розкриття понять і закономірностей, точність вживання краєзнавчої і туристичної термінології;
- ступінь самостійності відповіді;
- логічність, доказовість у викладенні матеріалу;
- здатність сформулювати відповідь державною та іноземною мовами;
- ступінь сформованого інтелектуальних, загальноосвітніх, специфічних умінь (робота з картографічними, статистичними та іншими додатковими матеріалами).

Оцінка результатів складання комплексного **атестаційного екзамену** здійснюється за **100 - бальною** системою контролю знань та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях і протоколах роботи екзаменаційної комісії (ЕК). Усі екзаменаційні завдання із атестаційного екзамену є рівнозначними за їх внеском до загальної оцінки за іспит. Підсумкова оцінка кваліфікаційного екзамену є середньозваженою оцінкою за кожен вид екзаменаційних завдань.

Оцінка виставляється відповідно до наступних критеріїв:

A (відмінно) 90-100 балів	студент вільно володіє навчальним матеріалом, демонструє глибокі знання з різних розділів програми, логічно та послідовно викладає навчальний матеріал, демонструючи знання отримані як з основної, так і з додаткової літератури, уміє аргументувати свою думку, висловлює власне ставлення до проблем спеціальної освіти дітей із ТПМ, демонструє свою світоглядну позицію, проявляє творчий підхід під час виконання практичних завдань.
B (добре) 83-89 балів	студент володіє значним обсягом навчального матеріалу, що свідчить про оволодіння ним основною та частково додатковою літературою з курсу, викладає свої думки логічно та послідовно, проте допускає окремі несуттєві неточності, демонструє здатність до аналізу та узагальнення, вміє робити висновки, проте має певні труднощі з їх аргументуванням, а тому уникає висловлювання власної позиції, практичні завдання виконує переважно на продуктивно-репродуктивному рівні, демонструючи сформованість практичних умінь та навичок.
C (добре) 76-82 бали	студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, що свідчить про знання ним переважно основної літератури з курсів, викладає свої думки логічно та послідовно, проте допускає окремі мало суттєві помилки та неточності, демонструє здатність до аналізу, однак не має достатніх умінь для самостійного узагальнення, має

D (задовільно) 68-75 бали	студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, демонструючи знання, отримані лише з основної літератури, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно, демонструє часткові уміння аналізу навчального матеріалу, але має значні труднощі з його узагальненням та формулюванням висновків, не вміє їх аргументувати, не виявляє самостійності думки, власної позиції. Практичні завдання виконує репродуктивно, має труднощі з визначенням мети завдань.
E (задовільно) 60-67 балів	студент володіє навчальним матеріалом частково, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно та нелогічно, не володіє навичками аналізу навчального матеріалу, не вміє його узагальнювати, робити висновків та аргументувати їх. Не висловлює власної думки. Практичні завдання виконує неточно, не вміє самостійно визначати мету завдань, самостійно добирати до них мовний чи дидактичний матеріал, має труднощі щодо використання засвоєних знань на практиці.
FX (незадовільно) 35-59	студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно, викладає матеріал нелогічно та непослідовно практичні уміння та навички сформовані лише частково, практичні завдання виконує із суттєвими помилками, не відповідає на додаткові запитання.
F (незадовільно) 1-34	студент не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповісти або відповідає не за змістом питань. Практичні уміння та навички не сформовані, практичні завдання не виконує або виконує неправильно.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ «Історія туризму»

Історія туризму в системі наук. Історія подорожей: Давній світ та епоха Античності. Історія подорожей: епоха середньовіччя. Роль подорожі та рекреації в епоху Відродження. Великі географічні відкриття. Подорожі та система гостинності в епоху Просвітництва. Розвиток туризму в світі в XIX - першій половині ХХ ст. Подорожі та туризм у російській імперії. Розвиток туризму на українських землях у складі російської імперії у XVIII – на початку ХХ ст. Розвиток туризму на українських землях у складі Австро-Угорської імперії у другій половині XIX – на початку ХХ ст. та міжвоєнної Польщі. Розвиток туризму у світі та в Україні у складі Радянського Союзу у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Подорожі та туризм в незалежній Україні.

«Туристичне краєзнавство»

Туристичне краєзнавство та його роль в професійній підготовці фахівця в галузі туризму. Карпати – край туризму. Туристично – краєзнавчий потенціал Івано-Франківської області. Туристично-краєзнавчий потенціал Закарпатської області, Львівської області, Чернівецької області. Туристичне районування України – ресурси та їх використання в організації туристичних подорожей. Особливості рекреаційного потенціалу територій Карпатського краю. Етнічні та

етнографічні особливості України. Національна кухня України. Туристичні бренди Карпатського регіону та України. Туристичні маршрути Карпатського регіону

«Географія туризму»

Теоретичні основи вивчення географії туризму. Географія туризму Європейського туристичного регіону. Географія туризму Азійсько-Тихookeанського туристичного регіону. Географія туризму в Американському туристичному регіоні. Географія туризму Африканського туристичного регіону. Географія туризму Близькосхідного туристичного регіону.

«Рекреаційно-туристичний потенціал країн та регіонів світу»

Рекреаційно-туристичний потенціал території. Рекреаційно-туристичний потенціал країн найпопулярніших туристичних напрямків. Рекреаційно-туристичний потенціал Туреччини. Рекреаційно-туристичний потенціал Єгипту як масового туристичного напрямку. Рекреаційно-туристичний потенціал Болгарії як масового туристичного напрямку Рекреаційно-туристичний потенціал Греції та Кіпру. Рекреаційно-туристичний потенціал Шрі-Ланки. Туристичний потенціал Чорногорії. Туристичний потенціал країн культурно-пізнавального туризму в Європі (найпопулярніші туристичні напрямки). Туристичний потенціал окремих країн Західної Європи. Туристичний потенціал країн Північної Європи. Туристичний потенціал країн Південної Європи. Туристичний потенціал країн Східної Європи.

«Активний туризм»

«Активний туризм» як навчальна дисципліна. Правові аспекти розвитку активного туризму. Методика організації та проведення туристських походів з активними формами пересування. Характеристика туристичного спорядження. Класифікація активних видів туризму. Пішохідний, лижний та гірськолижний туризму. Організація водного туризму. Спелеотуризм. Особливості організації велосипедного туризму. Екстремальні види активного туризму. Особливості організації авто-мото туризму.

«Основи наукового пізнання»

Наука як особлива форма соціальної діяльності. Генезис та еволюція науки. Логіка та методологія науки. Основи гносеології та методології науки. Методи наукового пізнання. Теоретичний та емпіричний рівні наукового пізнання. Рівень спеціальних методів наукових досліджень. Сутність і фундаментальні цінності академічної добродетелі.

«Цінності громадянського суспільства»

Поняття громадянського суспільства. Особистість, член суспільства і представник культури. Людина як громадянин. Держава, народ та громадянська активність. Моральні цінності. Права людини. Свобода, рівність та свобода як цінності. Життя та його захист у громадянському суспільстві. Демократія як цінність. Громадські формування як інститути громадянського суспільства. Політичні партії у громадянському суспільстві. Свобода слова. Раціональне енергоспоживання – пріоритетний напрям сталого розвитку суспільства. Обов'язки громадян

«Маркетинг в туризмі»

Суть і поняття маркетингу в туристичній індустрії. Система маркетингових досліджень у туристичній індустрії. Сегментування та позиціонування.

Поведінка споживачів на різних типах ринку. Маркетингова товарна політика. Маркетингова цінова політика та політика розподілу в туризмі. Маркетингова комунікаційна політика (просування) у туризмі. Функціональне забезпечення маркетингу у туризмі. Організація менеджменту та маркетингу туристичної індустрії в Карпатському туристичному регіоні

«Підприємницька діяльність»

Суть підприємницької діяльності та її економічна основа. Правові основи та чинники розвитку підприємництва. Державне регулювання підприємницької діяльності. Планування підприємницької діяльності. Інфраструктура підприємництва. оцінка підприємницьких ризиків. та страхування.

«Економіка туристичної діяльності та готельно-ресторанного бізнесу»

Основи економіки туристичної діяльності та готельно-ресторанного бізнесу. Економіка підприємницької діяльності в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі. Система формування та розподілу доходів та прибутків. Система планування на туристичних підприємствах та підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. Інвестиції в економіці туризму та готельно-ресторанному бізнесі. Економічний аналіз діяльності туристичних підприємств та підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Санация та банкрутство підприємств.

«Менеджмент у туризмі»

Менеджмент у туризмі: сутність, основні підходи. Менеджмент у соціально-економічній системі. Організація як об'єкт управління і функція менеджменту. Процес і методи управління організацією. Управлінські рішення у менеджменті. Планування в організації. Мотивація як функція менеджменту у туристичному бізнесі. Контроль як функція менеджменту. Комунікації у менеджменті. Конфлікти в організації, зміни і стрес. Командне лідерство у менеджменті. Управління персоналом підприємств туристичного бізнесу. Управління анімаційною діяльністю.

«Бухгалтерський облік в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі»

Загальна характеристика бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс його предмет і метод. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Первінне спостереження, документація та інвентаризація. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості. Облік запасів. Облік праці, її оплати та розрахунків за соціальним страхуванням. Облік основних засобів. Облік зобов'язань. Особливості обліку на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. Облік доходів та витрат туристичної діяльності. Основи бухгалтерської звітності.

«Правове регулювання в туризмі»

Законодавчі акти у сфері туризму. Цивільно-правові зобов'язання і договори. Правовий режим міжнародної туристської діяльності. Регламентація міжнародної туристської діяльності в законодавстві України. Порядок оформлення виїзду українських громадян закордон. Правове регулювання підприємницької діяльності в галузі туризму. Юридична відповідальність за порушення у сфері підприємницької діяльності в туризмі. Правові аспекти захисту прав суб'єктів туристської діяльності.

«Інформаційно-комунікаційне забезпечення туристичної діяльності»

Роль інформаційного забезпечення туристичної діяльності. Основні програми автоматизації для туристичних агентств. Підбір туру на сайтах туроператорів. Просування туристичного продукту. Комуникаційне забезпечення роботи з туристами. Реклама туризму в Інтернеті. Інформаційний маркетинг і перспективи розвитку електронної торгівлі. Документаційне, комунікаційне та програмне забезпечення сучасного туристичного офісу.

«Безпека в туризмі»

Визначення і специфіка забезпечення безпеки в туристичній індустрії. Безпека туристів в різних туристичних секторах. Безпека туристичних дестинацій. Забезпечення безпеки в різних видах туризму.

«Теорія критичного мислення»

«Сам собі шахрай» «Евристики та когнітивні упередження». Як мислять вчені. У пошуках причин. «Міркування. Індукція та її помилки» «Як знання статистики та теорії ймовірностей допомагає правильно мислити».

«Етика ділового спілкування»

Спілкування як соціальний феномен. Функції спілкування. Невербалне спілкування. Ділове спілкування та форми обговорення ділових проблем. Мистецтво правильно мислити та говорити. Вміння слухати. Формальні та неформальні стосунки з колегами, підлеглими керівниками. Конфлікти в управлінській діяльності менеджера Тема 8. Ділове спілкування в процесі управління персоналом. Службовий етикет. Моральні принципи та засади. Щоденний етикет. Імідж сучасної ділової людини. Особливості міжнародного спілкування

«Особистісна ефективність»

Особистісна ефективність: поняття, завдання, принципи та методи управління особистою ефективністю. Робота мрії - від ілюзії до реальності. Soft skills i Hard skills студента - вибір найкращого. Потреба, роль та значення тайм-менеджменту у житті сучасної людини. Цілепокладання як основа ефективного тайм-менеджменту. Види планування. Розстановка пріоритетів. Техніки розміщення пріоритетів. Мотивація у тайм-менеджменті. Типи і природа командної роботи. Корпоративна культура та мое місце в команді. Самопрезентація. Стресостійкість. Керування емоціями при прийнятті рішень.

«Безпека життєдіяльності»

Актуальність і завдання курсу безпеки життєдіяльності і основ охорони праці. Законодавча база безпеки життєдіяльності і охорони праці. Пожежні і пожежна небезпека. Збереження життя людини в умовах надзвичайних ситуацій природного походження. Безпека життєдіяльності в системі «людина – побутове середовище». Екологічно чиста органічна сировина. Безпека людини в дорожньому русі. Співробітництво держав у боротьбі з ним. Державні гарантії умов та охорони праці. Організація охорони праці на виробництві. Управління та нагляд за охороною праці. Основи фізіології гігієни праці та виробничої санітарії.

«Організація ресторанного господарства»

Форми обслуговування та особливості їх застосування під час презентацій, свят. Організація кейтерингового обслуговування споживачів. Структура виробництва. Організація роботи заготівельних цехів. Організація роботи

доготівельних цехів, спеціалізованих цехів, роздавальень. Характеристика торговельних приміщень для обслуговування відвідувачів. Характеристика та призначення порцелянового, фаянсового, керамічного, дерев'яного і пластикового, металевого посуду та наборів основної і допоміжної груп. Види меню. Складання меню для різних типів закладів ресторанного господарства. Техніки подавання страв у закладах. Карта вин. Основи еногастрономії.

«Організація готельного господарства»

Сутність та особливості готельних послуг. Основні принципи типології готельних підприємств. Суть та основні принципи класифікації готельних підприємств. Класифікація готельних підприємств в Україні. Міжнародна класифікація номерів у готелях. Підходи до класифікації служб і відділів готелів. Форми управління у готельній сфері. Організація обслуговування гостей службою бронювання. Технологія бронювання номерів (місць) у готелях. Характеристика служби прийому і розміщення. Функції персоналу служби прийому і розміщення. Організація і технологія функціонування служби обслуговування приміщень вестибюльної групи. Організація обслуговування гостей службою громадського харчування. Класифікація готелів у країнах світу. Архітектурні форми будівлі готелю, їх розташування у структурі міста. Матеріально-технічна база та основні фонди готельного господарства. Організація прилеглої території навколо готельних будівель та приміщень вестибюльної групи. Організація адміністративних приміщень, приміщень господарського та складського призначення, приміщень ділового та рекреаційного призначення та блоку приміщень харчування. Якість обслуговування туристів у готелях. Стандартизація якості та сертифікація готельних послуг.

«Організація сільського зеленого туризму»

Сільський зелений туризм: поняттєво - термінологічні, концептуально - теоретичні та методологічні аспекти. Європейський досвід організації сільського зеленого туризму. Організація та планування сільського зеленого туризму. Менеджмент сільського зеленого туризму. Маркетинг сільського зеленого туризму. Розвиток сільського зеленого туризму. Карпатському регіоні України. Кластери як складова розвитку сільського зеленого туризму в Україні та за кордоном. Організаційно – правові засади діяльності підприємств сфери сільського зеленого туризму в Україні

«Організація екскурсійної діяльності»

Теорія екскурсійної справи. Технологія створення екскурсій. Техніка проведення екскурсій. Методичні прийоми проведення екскурсій. Професійна майстерність екскурсовода. Психологічні особливості роботи екскурсовода. Робота екскурсовода з різними групами екскурсантів. Кругозір екскурсовода в професійній діяльності. Проведення оглядової екскурсії по місту. Основи організації екскурсійних візних програм на прикладі областей Карпатського району.

«Організація еногастрономічного туризму»

Методологічні основи розвитку еногастрономічного туризму. Соціально - економічні передумови розвитку еногастрономічного туризму. Еногастрономічне районування України. Генезис української національної кулінарії. Традиції національних страв та напоїв потенціал розвитку

еногастрономічного туризму. Практичний досвід організації еногастрономічних турів. Розвиток сирно-винного туризму.

«Організація анімаційних послуг»

Феномен поняття «анімація» у готельно-ресторанній та туристській сфері. Професійні та психологічні особливості. Роботи аніматора у готельно-ресторанній та туристській сфері. Технологія розробки анімаційних програм різного виду. Аналіз анімаційних програм у готельно-ресторанній та туристській сфері світу та України.

«Технологія туристичної діяльності»

Технологія туристичного бізнесу – як це працює. Туристична індустрія. Технологія створення туристичного підприємства. Технологія діяльності туристичного агента. Туристична послуга як основа туристичного продукту. Туристичний продукт. Тур як основа туристичного продукту. Бронювання туристичних послуг. Туристичні документи та правила їх оформлення . Технологія до та післяпродажного туристичного обслуговування. Претензії в туризмі. Технологія продажів в туризмі туристичного продукту. Технологія надання анімаційних та екскурсійних послуг. Туристичні формальності. Безпека та страхування туристичних подорожей. Авторські тури – специфіка формування та реалізації. Технологія організації дитячих турів. Тревел-консультування як нова форма туристичного бізнесу. Технологія працевлаштування в туризмі.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

«Історія туризму»

1. Абрамов В .В., Тонкошкур М. В. Історія туризму. Харків: Харківська національна академія міського господарства, 2010. 294 с.
2. Смаль І. В. Географія туризму: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2011. 575 с.
3. Смаль І. В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2010. 208 с.
4. Смаль І. В. Історія туризму в іменах, подіях, термінах: навч. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 160 с.
5. Смаль І. В. Нариси історії туризму: навч. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 220 с.

«Туристичне краєзнавство»

1. Демідіenko О. Я., Іонова О. М., Кузнецова В. І. Основи краєзнавства. Київ, 2001. 321 с.
2. Жванко Л. М. Краєзнавство: Конспект лекцій. Харків. ХНАМГ, 2010. 163 с.
3. Костриця М. Географічне краєзнавство: Поступ у III тисячоліття Краєзнавство. Географія. Туризм. Київ, 2002. № 2. С 5-7.
4. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник. Київ. Знання, 2006. 575 с.
5. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник. Київ Альтерпрес, 2003. 352 с.

«Географія туризму»

1. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму: навчальний посібник. Київ. Знання, 2011. 334 с.

2. Лепкий М.І. Географія туризму. Луцьк, Луцький НТУ. 2015. 96 с.
3. Кузик С. П. Географія туризму. Київ. Знання, 2011. 271 с.
4. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник. Тернопіль. Навчальна книга-Богдан, 2010. 208 с
5. Яворська В. В. Основи екологічного туризму. Одеса. Друк Південь, 2018. 232 с.

«Рекреаційно-туристичний потенціал країн та регіонів світу»

6. Масляк П.О. Рекреаційна географія. Київ, Знання, 2018. 343 с.
7. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу. Львів, ННВК «АТБ». 2022. 200 с.
8. Некос С.В. Курс лекцій та методичні рекомендації з курсу «Географія туризму». Харків, ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2016. 43 с.
9. Немець Л. М., Кулешова Г.О., Соколенко А.В. Туристсько-рекреаційні ресурси світу. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 102 с.
10. Скрипник Н. Я., Сердюк А. М. Рекреаційна географія. Київ, Центр учебової літератури. 2013. 296 с
11. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин, Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2010. 336 с.
12. Смаль І. В., Жирак Л. М., Мальована О. Г. Географія туризму регіонів і країн світу. Івано-Франківськ, Місто НВ. 2019. 340 с.

«Активний туризм»

1. Деребчинська А.в. Розвиток активного туризму в Україні. Сучасні тенденції розвитку туризму: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина II. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2015. 145 с URL: https://tourlib.net/statti_ukr/derebchynska.htm (дата звернення 08.10.2022)
2. Екстремальні види туризму. Найнебезпечніші види туризму. URL: <https://cutt.ly/c2OMwVz> (дата звернення 11.10.2022)
3. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посібник. – К.: Знання, 2011. – 334 с. URL: https://subj.ukr-lit.com/suchasni_riznovidi-turizmu-klyap-m-p/ (дата звернення 11.10.2022).
4. Рудєв І.М. Активний туризм. Конспект лекцій. Київ: НУХТ. 2020. 105 с URL: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/72.141.pdf> (дата звернення 08.10.2022)
5. Спелеотуризм. Печери Туреччини. URL: <https://adventure.goturkiye.com/ua/caving> (дата звернення 11.10.2022).

«Основи наукового пізнання»

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. Київ, Центр навчальної літератури, 2014. 142 с.
2. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень. Харків, 2017. 272 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень. Харків, Право. 2017. 448 с.
4. Даренський О. М. Основи наукових досліджень. Харків. УкрДУЗТ, 2016. 78 с.
5. Добко Т. Академічна культура та добросердість, як соціальний капітал сучасного університету. Київ. Таксон, 2016. С. 37-51

«Цінності громадянського суспільства»

1. Юло Вооглайд. Мислiti як громадянин. Таллін. 2020. 444 с.
2. Громадянське суспільство: політичні та соціально-правові проблеми розвитку : монографія / Г. Ю. Васильєв та ін. ; за ред. М. П. Требіна ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Харків : Право, 2013. 536 с.
3. Громадянське суспільство України: політика сприяння та залучення, виклики та трансформації : аналіт. доп. / В. М. Яблонський та ін. ; за ред. О. А. Корнієвського, Ю. А.
4. Тищенко, В. М. Яблонського. Київ : НІСД, 2019. 112 с.
5. Громадянське суспільство в Україні : сучасний стан, виклики, стратегія модернізації : монографія. У 2-х т. Т. 1. Загальнотеоретичні та конституційно-правові аспекти розвитку громадянського суспільства в Україні / за ред. Ю. С. Шемшученка, О. В. Скрипнюка. Київ : Юридична думка, 2018. 676 с.

«Маркетинг в туризмі»

1. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту. Львів. БаК, 2001. 624 с.
2. Друкер П. Ф. Ефективний керівник. Київ. КМ-БУКС, 2019. 288 с.
3. Жарська І.О. Практикум з маркетингу: теоретичні основи, тести, завдання, кейсові вправи. Одеса. Атлант ВОІ СОІУ, 2016. 284 с.
4. Котлер Ф., Армстронг Г. Основи маркетингу: Підручник Київ. Видавництво Діалектика, 2020. 863 с.
5. Летуновська Н. Є., Люльов О.В. Маркетинг у туризмі. Суми. Сумський державний університет, 2020. 270 с.

«Підприємницька діяльність»

1. Алексеєнко Л. М. Організація туризму. Тернопіль. ТНЕУ, 2014. 448 с.
2. Базилевич В. Д. Страхова справа. Київ. Знання, 2011. 351 с.
3. Гой І. В., Смелянська Т. П. Підприємництво. Київ. Центр учебової літератури, 2013. 368 с.
4. Іванюта С. М., Іванюта В. Ф. Підприємництво і бізнес-культура. Київ. Центр навчальної літератури, 2007. 288 с.
5. Кривов'язюк І. В. Підприємництво в умовах ринку. Київ. Кондор, 2009. 838 с.

«Економіка туристичної діяльності та готельно-ресторанного бізнесу»

1. Мальська М.П., Рутинський М.Й., Білоус С.В., Мандюк Н.Л. Економіка туризму: теорія і практика. Київ. Центр учебової літератури, 2014. 544с.
2. Коробейникова Я.С., Галюк І.Б. Економіка і ціноутворення в галузі туризму: практикум. Івано-Франківськ, 2012. 45 с.
3. Коробейникова Я.С. Економіка підприємств туризму: методичні вказівки до вивчення дисципліни. Івано-Франківськ, 2020. 45 с.

«Менеджмент у туризмі»

1. Андренко І. Б. Менеджмент туризму. Харків. ХНУМГ, 2014. 402 с.
2. Гавrilov В. П. Інформаційні системи і технології в туризмі. Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 168 с.
3. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної

діяльності. Київ. Центр учебової літератури, 2013. 178 с.

Мальська М. П. Планування туристичної діяльності. Київ. Знання, 2010. 310 с.

4. Андренко І. Б. Менеджмент туризму. Харків. ХНУМГ, 2014. 402 с.

«Бухгалтерський облік в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі»

1. Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. Київ. Центр учебової літератури, 2010. 536 с.

2. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність. Київ. Алерта, 2016. 928 с.

3. Верига Ю.А., Гладких Т.В., Орищенко М.М. Фінансовий облік. Київ. Центр учебової літератури, 2012. 438 с.

4. Огійчук М.Ф., Сколотій Л.О., Беленкова М.І. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами. Київ. Алерта, 2016. 1040 с.

5. Смоляр Л.Г. Овчарик Р.Ю., Кам'янська О.В. Облік і аудит. Київ. Ліра-К, 2013. 616 с.

«Правове регулювання в туризмі»

1. Жилінкова, І. Конструкції заміни боржника у цивільному зобов'язанні. Харків, 2010. № 1. С. 123–133.

2. Ігнатенко, В. М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань. Харків, 2011. Вип. 114. С. 54–61.

3. Новохатська, Я. В . Заміна сторін у зобов'язанні. Харків, 2011. Вип. 115. С. 29–39.

4. Старцев О. В., Харитонов Є. О., Харитонова О. І. Цивільне право України., 2013. 808 с.

5. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. Харків. Право, 2011. Т. 1. 656 с. Т. 2. 81.

«Інформаційно-комунікаційне забезпечення туристичної діяльності»

1. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Організація надання туристичних послуг. Одеса. Атлант, 2014. 242 с.

2. Кифяк В. Ф. Організація туризму. Чернівці. Книги XXI. 2008. 344 с.

3. Корж Н.В., Басюк Д.І. Управління туристичними дестинаціями. Вінниця. Едельвейс і К, 2017. 322 с.

4. Любіцька О. О. Методика розробки турів. Київ. Альтерпрес. 2003. 104 с.

5. Матвієнко А. Т., Цись В. Г. Технологія та організація туристичної діяльності. Київ. Кондор. 2015. 120 с.

6. Скопень М.М. Комп'ютерні інформаційні технології в туризмі. Київ. КОНДОР, 2005. 302 с.

«Безпека в туризмі»

1. Зоріна, Г. П., Коробейникова Я.С. Безпека туризму. Івано-Франківськ. ІФНТУНГ. 2019. 24 с.

2. Козинець В.М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму. Київ, Кондор. 2006. 575 с.

3. Коробейникова Я.С. Стратегія сталого розвитку туризму. Івано-Франківськ, 2016. 257 с.

4. Коробейникова Я.С. Безпека туризму та туристичні формальності:

конспект лекцій. Івано-Франківськ, 2013. 87 с.

5. Любіцева О.О. Туризмознавство. Київ. Видавничо-поліграфічний центр, 2008. 335 с.

«Теорія критичного мислення»

1. Матеріали курсу дистанційного навчання. Система дистанційної освіти ЗВО «Університет Короля Данила». Режим доступу: <https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3763>

2. Війна та оптимізм. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/opinion/viyna-ukrajini-chi-varto-govoriti-pravdu-pro-te-shcho-vidbuwayetsya-na-fronti-novini-ukrajini-50251098.html>

3. Вони вкрали наше майбутнє. Моєму обуренню немає меж. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/opinion/facebook-ta-twitter-chomu-negativni-novini-otrimuyut-bilshiy-rozgolos-ostanni-novini-50142423.html>

4. Гра в рулетку на дорозі. Як уникнути ДТП – науковий підхід. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/opinion/pdr-yak-uniknuti-avariji-na-dorogah-novini-ukrajini-50184821.html>

5. Критичне мислення. Помилка планування. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=iiqwkd2_UE0&t=1s

«Особистісна ефективність»

1. Бреусенко-Кузнєцов О. А. Казкотерапевтичне моделювання екзистенціальної кризи як шлях актуалізації ресурсів особистісного зростання. *Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості : монографія /* [за ред. : С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова]. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 384-401. URL: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/1_1562758276.pdf.

2. Горбовий А., Халецька А. Тайм-менеджмент 55+ : навч. посіб. для слухачів Університетів «третього віку» / за заг. ред. Спулбер Діани, Горбового А.Ю., Халецької А.А. Київ, 2017. 57 с.

3. Гуменникова Т. Активність та проактивність студентської молоді як ресурс успішності в майбутній професійній діяльності. *Психологічні ресурси особистості: соціально-психологічний зміст.* Збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2019. С. 37-40

4. Даценко О. А. Теоретичні засади дослідження проблеми самоефективності як психологічного феномена. *Вісник університету Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія» Педагогічні науки.* 2020. №1 (19). С 35-41.

5. Іваницька С. Б., Галайда Т.О., Толочій Р.М. Впровадження європейських методик тайм-менеджменту в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки.* 2018. № 21. С. 288–292. URL : <http://global-national.in.ua/issue-21-2018>.

«Безпека життєдіяльності»

1. Запорожець Ю.І., Халмурадов Б.Д., Безпека життєдіяльності: підручник. Київ. «Центр учебової літератури», 2013.

2. Скобло Ю.С. Соколовська Т.Б. Мазуренко Д.І. Тіщенко Л.М. Троянов М.М. Безпека життедіяльності. Київ. Кондор, 2003.

3. Жидацький В.Ц. Основи охорони праці. Львів. «Афіша», 2004. Сєріков Я.О. Основи охорони праці. Харків. ХНАМГ, 2007

4. Атаманчук, Петро Сергійович Безпека життєдіяльності. Київ. Центр учебової літ., 2011

«Організація ресторанного господарства»

1. Нечаюк Л.І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. Київ. Центр учебової літератури, 2020. 344 с.

2. Архіпов В.В. Організація ресторанного господарства. Київ. Центр учебової літератури, 2012. 280 с.

3. П'ятницька Н.О. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства. Київ. Центр учебової літератури, 2011. 584 с.

4. Мостова Л. М. Організація обслуговування на підприємствах ресторанного господарства. Київ. Ліра-К, 2011. 388 с.

5. П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О. Інноваційні ресторани технології: основи теорії. Київ. Кондор, 2013. 250 с.

«Організація готельного господарства»

1. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Готельний бізнес: теорія та практика. Київ. Центр учебової літератури, 2009. 472с.

2. Бойко В.Г. Будівлі, споруди та обладнання туристських комплексів. Київ. Дакор, 2008-328с.

3. Ковешніков В.С. Організація готельно – ресторанної справи. Київ. Кондор, 2015. 752 с.

4. Круль Г.Я. Основи готельної справи. Київ. Центр учебової літератури, 2011. 368 с.

5. Сокол Т.Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах. Київ. Альтерпрес, 2009. 447с.16 с

«Організація сільського зеленого туризму»

1. Горішевський П., Зінько Ю.В.. Сільський зелений туризм: організація послуг гостинності. Івано-Франківськ. Місто-НВ, 2003. 148 с.

2. Горішевський П.В., Васильєв В., Зінько Ю., Коберніченко Т. Сільський зелений туризм: організація діяльності. Київ. НМЦ «Освіта», 2005. 128 с.

3. Зінько Ю.В. Світовий досвід організації сільського туризму. Одеса, 2009. 56 с.

4. Зінько Ю.В. Сільський туризм в Європі і Америці. Туризм сільський зелений. 2009. № 2. С. 3-40.

5. Коберніченко Т., Васильєв В., Зінько Ю., Горішевський П. Методичний посібник з сільського туризму. Київ, 2005. 84 с.

«Організація екскурсійної діяльності»

1. Галасюк С. С., Нездоймінов С.Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. Київ. Центр учебової літератури, 2013. 178 с.

2. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі. Чернівці. ЧНУ, 2016. 144 с.

3. Нездоймінов С. Г. Організація екскурсійних послуг. Одеса. Астропrint, 2011. 216 с.

4. Поколодна М. М. Організація екскурсійної діяльності. Харків. ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 180 с.

5. Туристичне намисто України. Атлас. ДНВП "Картографія", Київ.

Укргеодезкартографія. 2011. 136 с.

«Організація еногастрономічного туризму»

1. Басюк Д.І. Науково-теоретичні основи розвитку винного туризму. Географія та туризм. 2012. №19. С. 28-37. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2012_19_7
2. Басюк Д.І. Винний та гастрономічний туризм: глобальні тренди та локальні практики. Вінниця. ПП «ТД «Едельвейс і К», 2017. 316 с.
3. Мікула Н.А. Культурні ресурси як джерело унікальних конкурентних переваг регіону. 36. наук, праць ПВНЗ «Буковинський університет». 2010. № 6. С.111-119.
4. Натуральні вина Коблево. Режим доступу: <http://www.koblevo.ua/>
5. Рибінцев В.О. Маркетинг винограду і вина. Інститут аграрної економіки. УААН, Київ, 2002

«Організація анімаційних послуг»

1. Байлик С.І., Кравець О.М. Організація анімаційних послуг в туризмі. Харків. ХНАМГ, 2008. 197 с.
2. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Дозвіллєзнавство. Київ. Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
3. Ведмідь Н.І., Мельниченко С.В. Організація дозвілля туристів Київ. КНТЕУ, 2008. 85 с.
4. Килимистий С.М. Анімація у туризмі. Київ. ФПУ, 2007. 188 с.
5. Мальська М. П., Худо В. В., Занько Ю. С. Організація туристичного обслуговування. Київ. Знання, 2011. 275 с.

«Технологія туристичної діяльності»

1. Балашова Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства. Київ. ЦУЛ, 2012. 184 с. *
2. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Організація надання туристичних послуг. Одеса. Атлант, 2014. 242 с.
3. Давидова О. Ю., Писаревський І.М., Ладиженська Р. С. Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві. Харків. ХНАМГ. 2012. 414 с.
4. Кудла Н. С. Менеджмент туристичного підприємства. Київ. Знання. 2012. 343 с.
5. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Київ. Центр учебової літератури. 2012. С. 91–121.